

ปัจจัยสมุปบาทในทัศนะของท่านพุทธทาสภิกขุ

นาย อรรถ อุดลย์อารยะรังษี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญา ภาควิชาปรัชญา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-165-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEPENDENT ORINATION IN BUDDHADASA BHIKKHU'S VIEW

Mr. Aut Adularayangze

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in philosophy

Department of Philosophy

Graduate School

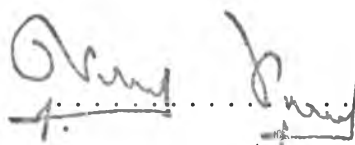
Chulalongkorn University

Academic Year 1998

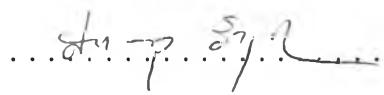
ISBN 974-331-165-3

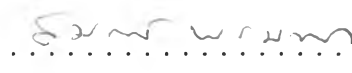
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปรากฏสมุปบาทในทัศนะของท่านพุทธทาสภิกขุ
โดย อรรถ อุดลย์อารยะรังษี
ภาควิชา ปรัชญา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมภาร พรหมทา

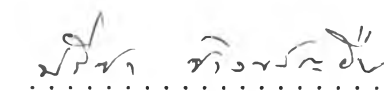
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทุม อังกูโรหิต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมภาร พรหมทา)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ปรีชา ช่างขวัญยืน)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อรรถ อุดลย์อารยะรังษี : ปฏิจสงมูบพทในทศนะขงท่นพุทธทศศกษ (DEPENDENT ORIGINATION IN BUDDHADASA BHIKKHU'S VIEW) อ. ที่ปรกษ : ศศ.ดร.สมภกร พรมทท 121 หน้า. ISBN 974-331-165-3.

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายคือ การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดของท่านพุทธทาส เรื่องปฏิจสงมูบพท ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ท่านพุทธทาสตีความว่า ปฏิจสงมูบพท คือ สภทที่เกิดขึ้นในจิตใจขง มุคคล ไม่ใช่สภทที่เป็นควมเกี่ยวข้องกันขงชีวิตทงภทภคดังที่พระอรรถกถศกรย คนสำคัญคือพระ พุทธโฆมศกรยอธิบายเอไว้ในคัมภีร์วิสุทธิมรรค เนื่องจากแนวคิดเรื่องปฏิจสงมูบพทแบบขงพระพุทโฆมศกรยได้รับการยอมรับจกขงวิศกรพุทธศศนในสังคมไทยก่อนข่งสูง แนวคิดแบบขงท่น พุทธทศศกษจึงได้รับการคัดค้านและถูกวิจารณ์ว่าเป็นแนวคิดแบบอุเฉททฤษฎี

ผู้วิจัยเสนอว่า แนวคิดเรื่องปฏิจสงมูบพท ขงท่นพุทธทศศกษสามารถอธิบายได้ในกรอบควมคิด ขงพุทธศศน ในขณะเดียวกันแนวคิดขงท่นพุทโฆมศกรยก็อธิบายได้เช่นเดียวกัน ทฤษฎีปฏิจสงมูบพทในพุทธปรัชญศสามารถเป็นได้ทั้งแบบขณะจิต ตามที่ท่นพุทธทศศกษเสนอ และแบบข่งภพข่งมชตติดังที่ ท่นพุทธโฆมศกรยเสนอ

ภควิชา..... ป.ศ.ศ.

ศษขวิชา..... ป.ศ.ศ.

ปีกรศศกษ..... 2541.....

ลายมือชื่อนิสิต..... อรรถ อุดลย์อารยะรังษี

ลายมือช่ออศกรยที่ปรกษ..... สมภกร พรมทท

ลายมือช่ออศกรยที่ปรกษร่วม.....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C816040 : MAJOR PHILOSOPHY

KEY WORD: BUDDHADASA / DEPENDENT ORINATION

AUT ADULARAYARANGZE : DEPENDENT ORINATION IN BUDDHADASA

BHIKKHU'S VIEW. THESIS ADVISOR: ASST. PROF.SOMPARN PROMTA, Ph.D. 121 pp.

ISBN 974-331-165-3

The purpose of the thesis is to study Buddhadasa's concept of Dependent Origination. It is found that, according to Buddhadasa, Dependent Origination denotes the psychological state, not the physical one as claimed by Buddhaghosa in his great work, Visuddhimagga. As Buddhaghosa's concept of Dependent Origination is widely accepted among Thai Buddhist Scholars, the view of Buddhadasa on Dependent Origination which is contrary to that of Buddhaghosa is rejected by Some Thai Buddhist Scholars.

It is stated in the thesis that the views of Buddhadasa and Buddhaghosa can each be justified as a Buddhist doctrine.

ภาควิชา.....ปรัชญา.....

สาขาวิชา.....ปรัชญา.....

ปีการศึกษา.....๒๕๕๔.๑.....

ลายมือชื่อนิติ.....ร.ร.ร......

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ไม่อาจสำเร็จได้หากปราศจากซึ่งคุณความดีของบิดา มารดา
นางลำภาสและนายพิชิต อดุลย์อารยะรังษี ผู้มีพระคุณของผู้วิจัย รวมทั้ง
ท่านอาจารย์สมภาร พรหมทา ผู้ทุ่มเทชี้แนะและตรวจสอบวิทยานิพนธ์นี้อย่างอุตสาหะ
และให้ความช่วยเหลืออนันต์ประการ ขอขอบคุณความรู้ความเมตตาของอาจารย์
ประทุม อังกูรโรหิต และอาจารย์ปรีชา ช้างขวัญยืน และอาจารย์ทุกท่าน
สุดท้ายขอระลึกถึงผลงานของท่านพุทธทาสที่สร้างความสงบสุขแก่ชาวโลก
เป็นอันมาก

คำอธิบายคำย่อและ คัมภีร์หลักที่ใช้ในวิทยานิพนธ์นี้

คำย่อ

ย่อมาจาก

ลั.สพ.	สังยุตตนิกาย สฬายตนวรรค
ลั.ม.	สังยุตตนิกาย มหาวรรค
ลั.นิ.	สังยุตตนิกาย นิทานวรรค
อภิ.วิ.	อภิธรรมปิฎก วิภังคปกรณ์
ม.ม.	มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์
ที.ปา.	ทีฆนิกาย ปฎิกวรรค
ที.ม.	ทีฆนิกาย มหาวรรค
ม.อุ.	มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์
ขุ.ปฎิ.	ขุททกนิกาย ปฎิสมุททามวรรค

-/- หมายความว่า พระไตรปิฎกเล่มที่/ข้อ

ลั.นิ. 12/14 หมายถึง สังยุตตนิกาย นิทานวรรค
พระไตรปิฎก เล่มที่ 12 ข้อ 14

วิสุทธรค 3/298 หมายถึง

หนังสือวิสุทธรค แปลภาค 3 หน้า 298.

1 พระไตรปิฎก ใช้นับหลวง พ.ศ.2521

2 วิสุทธรค ใช้นับแปลของมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ.2514

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1-3
2 ปฏิจจสมุปบาทที่ปรากฏในพระไตรปิฎกและปฏิจจสมุปบาทของท่าน พุทธโฆษาจารย์	4-40
3 ปฏิจจสมุปบาทของท่านพุทธทาสและข้ออภิปรายกับพุทธโฆษาจารย์	41-75
4 ข้อโต้แย้งปฏิจจสมุปบาทของท่านพุทธทาส	76-116
รายการอ้างอิง	116-120
ประวัติผู้เขียน	121